

Inspraakwijzer

Handleiding bij het openbaar onderzoek van de stroomgebiedbeheerplannen voor
Schelde en Maas

Coördinatiecommissie
Integraal Waterbeleid

Inspraakwijzer

Handleiding bij het openbaar onderzoek van de
stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas

Coördinatiecommissie
Integraal Waterbeleid

Colofon

Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid
p/a VMM
A. Van de Maelestraat 96
9320 Erembodegem

Tel.: 053 72 65 07
Email: secretariaat_ciw@vmm.be
www.ciwvlaanderen.be

Inhoudsopgave

DEEL 1	Inleiding	4
1	Het openbaar onderzoek praktisch	4
1.1	Over welke plannen gaat dit openbaar onderzoek?	4
1.2	Waarop kunt u reageren?	4
1.3	Waar kunt u de plannen raadplegen?	5
1.4	Hoe kunt u reageren?	6
1.5	Wat gebeurt er met uw opmerkingen en adviezen?	6
1.6	Meer informatie?	6
2	Ruimer kader van de stroomgebiedbeheerplannen	
2.1	Juridische context	7
2.2	Organisatorische context	7
2.3	Relatie met de bekkenbeheerplannen	7
2.4	Relatie met overkoepelende stroomgebiedbeheerplannen	8
2.5	Welke watersystemen komen in het stroomgebiedbeheerplan aan bod?	
2.6	Milieubeoordeling voor het ontwerp stroomgebiedbeheerplannen	8
DEEL 2:	Leeswijzer bij het stroomgebiedbeheerplan	9
1	Algemene gegevens	9
1.1	Inleidende informatie	9
1.1.1	Juridisch en organisatorisch kader	9
1.1.2	Algemene beschrijving van het stroomgebieddistrict	9
1.1.3	Fasen van het planningsproces, starten vanuit de waterbeheerkwesties	9
1.1.4	Focus van het plan	10
1.2	Beleidsvoornemens	10
2	Analyses en beoordelingen	11
2.1	Algemene beschrijving van de sectoren	11
2.2	Karakterisering	11
2.2.1	Karakterisering oppervlaktewater stroomgebieddistrict	11
2.2.2	Karakterisering grondwater	11
2.3	Druk en impact analyse	11
2.3.1	Druk en impact analyse oppervlaktewater	11
2.3.2	Druk en impact analyse grondwater	12
2.4	Economische analyse van het watergebruik	12
3	Gegevens met betrekking tot beschermde gebieden	13
4	Milieudoelstellingen en afwijkingen	14
4.1	Milieudoelstellingen	14
4.2	Afwijkingen	14
5	Gegevens met betrekking tot monitoring	16
6	Aanduiden van functies	17

7	Samenvatting van het maatregelenprogramma	18
7.1	Uitgangspunten en methodiek bij de prioritering en selectie van maatregelen	18
7.2	Algemene aspecten van Vlaams beleid	18
7.3	Voorstel van maatregelenpakket per groep	19
7.4	Algemene conclusies in verband met de MER-analyse	19
7.5	Algemene conclusies in verband met de disproportionaliteitsanalyse	19
8	Conclusies/samenvatting inzake maatregelen en afwijkingen	21
8.1	Afwijkingen op waterlichaamniveau	21
8.2	Maatregelenprogramma	21
8.3	Vooruitblik volgend stroomgebiedbeheerplan	21
Bijlagen		
	Bijlage 1: Gemeenten per stroomgebied	23
	Bijlage 2: Inspraakformulier	24
	Bijlage 3: Overzicht van de inspraakvragen	26

Woord vooraf

Deze handleiding is geschreven in het kader van het openbaar onderzoek van de Vlaamse stroomgebiedbeheerplannen voor de Schelde en de Maas en het bijhorende maatregelenprogramma voor Vlaanderen. Het openbaar onderzoek van deze plannen gaat van start op 16 december 2008 en duurt 6 maanden, tot en met 15 juni 2009. Gedurende deze periode krijgt iedereen de gelegenheid de plannen in te kijken en er opmerkingen op te formuleren.

Overleg en inspraak krijgen immers een belangrijke plaats in het integraal waterbeleid. Alle betrokken partijen nl. de overheden, belangengroepen en burgers krijgen de gelegenheid hun mening te geven. De bedoeling hiervan is te komen tot een gedragen plan dat op de medewerking kan rekenen van een groot aantal betrokkenen.

De commissie die verantwoordelijk is voor de inhoud van de ontwerpplannen en voor de organisatie van het openbaar onderzoek is de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW). De CIW is een samenwerkingsverband tussen alle Vlaamse beleidsdomeinen die met water te maken hebben en de waterbeheerders op de verschillende beleidsniveaus. Meer informatie over de CIW vindt u op www.ciwvlaanderen.be.

De handleiding is in eerste instantie geschreven voor de belangenorganisaties en voor de adviesorganen zoals MINA-raad, SERV, bekkenraden en bekkenbesturen. Maar ook de geïnteresseerde en betrokken burger vindt in deze handleiding begeleiding bij het raadplegen van de plannen en ondersteuning bij het zinvol participeren.

In het eerste deel van de handleiding wordt uitgelegd hoe het openbaar onderzoek georganiseerd is en op welke manier u opmerkingen kunt maken of adviezen kunt formuleren. De stroomgebiedbeheerplannen worden er ook geschetst binnen een ruimer kader.

Het tweede deel is een leeswijzer bij het ontwerp stroomgebiedbeheerplan. Per hoofdstuk wordt aangegeven waarover het hoofdstuk gaat en hoe het is opgebouwd. Er wordt kort ingegaan op de relevantie van het hoofdstuk voor het volledige plan.

Elk hoofdstuk eindigt met een kadertekst waarin u informatie vindt over concrete inspraakmogelijkheden. Dit gebeurt aan de hand van inspraakvragen. Een overzicht van alle inspraakvragen vindt u achteraan in de handleiding. We benadrukken dat alle opmerkingen en adviezen op de stroomgebiedbeheerplannen in overweging zullen genomen worden bij het aanpassen van de ontwerpplannen. U hoeft zich dus niet te beperken tot een reactie op de inspraakvragen.

DEEL 1: Inleiding

1 Het openbaar onderzoek praktisch

1.1 Over welke plannen gaat dit openbaar onderzoek?

Gedurende het openbaar onderzoek kunt u reageren op de stroomgebiedbeheerplannen en het bijhorende maatregelenprogramma, in bijzonder het plan van belang voor uw regio. Meer specifiek gaat het om:

- het ontwerp stroomgebiedbeheerplan voor het Vlaamse deel van het stroomgebieddistrict Schelde met het bijhorende ontwerp maatregelenprogramma voor Vlaanderen; en/of
- het ontwerp stroomgebiedbeheerplan voor het Vlaamse deel van het stroomgebieddistrict Maas met het bijhorende ontwerp maatregelenprogramma voor Vlaanderen.

Elk ontwerpplan bestaat uit 3 boekdelen:

1. het ontwerp stroomgebiedbeheerplan, met inbegrip van een samenvatting van het maatregelenprogramma, een niet-technische samenvatting;
2. een kaartenatlas;
3. het ontwerp maatregelenprogramma voor Vlaanderen, met een overzicht van de basismaatregelen en mogelijke aanvullende maatregelen, een voorstel van prioritering van de aanvullende maatregelen, en de milieubeoordeling van het maatregelenprogramma.

Daarnaast is er op de website www.volvanwater.be relevante achtergrondinformatie beschikbaar, zoals een geoloket met specifieke informatie per waterlichaam (milieudoelstellingen, monitoringresultaten, ...) en maatregelenformulieren die informatie bevatten over de implementatie van de maatregel, de kostprijs, de effecten, de milieubeoordeling, ...

Het grootste deel van Vlaanderen ligt in het stroomgebied van de Schelde. Een deel van de provincies Limburg en Antwerpen liggen in het stroomgebied van de Maas. In bijlage 1 van deze handleiding vindt u een overzicht van de gemeenten die in het stroomgebied van de Schelde, de Maas of in beide stroomgebieden liggen.

1.2 Waarop kunt u reageren?

De inhoud van het stroomgebiedbeheerplan en het maatregelenprogramma is decretaal vastgelegd. De teksten zijn opgebouwd volgens de bijlagen I en II van het decreet Integraal Waterbeleid. Veel daarvan is beschrijvende informatie die nodig is om het geheel te kaderen en te begrijpen. Dit openbaar onderzoek geeft u de gelegenheid om opmerkingen te formuleren op het volledige ontwerpplan, maar de CIW is in het bijzonder geïnteresseerd in uw mening over bepaalde onderdelen.

Daarom is in het tweede deel van deze handleiding per hoofdstuk van het plan een kadertekst opgenomen waarin u informatie vindt over de inspraakmogelijkheden bij dat hoofdstuk. Er worden enkele concrete inspraakvragen aangereikt om u te helpen om uw mening kenbaar te maken. U vindt een overzicht van de inspraakvragen op het einde van deze handleiding.

1.3 Waar kunt u de plannen raadplegen?

Er zijn verschillende mogelijkheden.

- De plannen werden bezorgd aan de leden van de adviesraden, nl. de SERV, de MINA-raad, de bekkenraden en de bekkenbesturen.
- Gedurende de periode van het openbaar onderzoek ligt het plan ter inzage in de gemeentehuizen.
- U kunt het plan en relevante achtergrondinformatie ook raadplegen op www.volvanwater.be.
- In de periode februari – maart 2009 vinden op verschillende plaatsen in Vlaanderen informatie- en inspraakvergaderingen plaats. De plannen worden er toegelicht.

Kalender informatie- en inspraakvergaderingen

- **Netebekken:**
3 februari, 19 uur, Lakenhal, Grote Markt z/n, 2200 HERENTALS
- **Benedenscheldebekken:**
3 februari, 14 uur, Zaal De Arcke, Frans Boelplein 1, 9140 TEMSE
- **Demerbekken:**
16 februari, 19 uur, Boudewijnzaal, Provinciehuis, Universiteitslaan 1, 3500 HASSELT
- **Denderbekken:**
18 februari, 19 uur, Vlaamse Milieumaatschappij, Dokter de Moorstraat 24-26, 9300 AALST
- **Dijle-Zennebekken:**
20 februari, 14 uur, Provinciehuis, Provincieplein 1, 3010 LEUVEN
- **Bovenscheldebekken:**
3 maart, 14 uur, Cultureel Centrum de Brouwerij, Stationstraat 3b, 9810 EKE-NAZARETH
- **Bekken van de Gentse Kanalen:**
5 maart, 19.30 uur, Zaal Zebrastraat, Zebrastraat 32/001 9000 GENT
- **Leiebekken:**
10 maart, 14 uur, Streekhuis Zuid-West-Vlaanderen, Doorniksesteenweg 218, 8500 KORTRIJK
- **IJzerbekken:**
12 maart, 14 uur, Cultureel Centrum De Brouckere, Aartrijkestraat 6, 8820 TORHOUT
- **Bekken van de Brugse Polders:**
12 maart, 19 uur, Cultureel Centrum De Brouckere, Aartrijkestraat 6, 8820 TORHOUT
- **Maasbekken:**
16 maart, 14 uur, Cultureel Centrum Maasmechelen, Koninginnelaan 42, 3630 MAASMECHELEN

1.4 Hoe kunt u reageren?

- Als burger of als lid van een belangengroep dient u uw opmerkingen schriftelijk en tegen ontvangstbewijs in bij het College van burgemeester en schepenen. Ook tijdens een inspraakvergadering kunt u een schriftelijke opmerking overmaken. Het CIW-secretariaat zorgt er dan voor dat uw opmerking rechtsgeldig wordt ingediend.
- U kunt uw opmerkingen ook digitaal overmaken via www.volvanwater.be. Ook hier zorgt het CIW-secretariaat ervoor dat uw opmerking rechtsgeldig wordt ingediend.
- De adviesorganen zoals, MINA-raad, bekkenraden en bekkenbesturen kunnen hun advies rechtstreeks overmaken aan de CIW via www.volvanwater.be of op onderstaand adres:

Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid
Alfons Van de Maelestraat 96
9320 Erembodegem

Gebruik bij voorkeur het inspraakformulier dat is opgenomen als bijlage 2. U kunt dit formulier ook downloaden via www.volvanwater.be. Op deze website kunt u uw opmerkingen ook digitaal invullen.

Let well! Om met uw opmerking of advies rekening te kunnen houden, is het belangrijk dat u ten laatste op 15 juni 2009 reageert. Alle reacties die tot die datum worden ingediend, worden geëvalueerd.

1.5 Wat gebeurt er met uw opmerkingen en adviezen?

Ieder College van burgemeester en schepenen zal de schriftelijke opmerkingen bij het ontwerp stroomgebiedbeheerplan bezorgen aan de CIW.

De CIW zal die opmerkingen, samen met de adviezen van de formele adviesorganen, de digitale opmerkingen en de opmerkingen die gemaakt werden tijdens de inspraakvergaderingen, onderzoeken en in overweging nemen bij het aanpassen van het plan.

Daarna bezorgt de CIW een aangepast stroomgebiedbeheerplan aan de Vlaamse Regering om het definitief vast te stellen. Het decreet Integraal Waterbeleid voorziet dat deze vaststelling ten laatste gebeurt op 22 december 2009. Na vaststelling is het plan ook in te kijken in het gemeentehuis en te raadplegen op de website www.volvanwater.be. Ook het overwegingsdocument waarin u zult kunnen nakijken wat er met uw opmerking gebeurde, zal te raadplegen zijn op deze website.

1.6 Meer informatie?

Voor meer informatie over het ontwerp stroomgebiedbeheerplan of over het openbaar onderzoek kunt u terecht bij het CIW-secretariaat:

CIW-secretariaat
A. Van de Maelestraat 96
9320 Erembodegem
Tel. 053 726 507
Fax 053 704 276
secretariaat_ciw@vmm.be

2 Ruimer kader van de stroomgebiedbeheerplannen

2.1 Juridische context

De juridische basis voor de stroomgebiedbeheerplannen en het bijhorende maatregelenprogramma voor Vlaanderen is de Europese kaderrichtlijn Water, van kracht sinds 22 december 2000 en het decreet Integraal Waterbeleid, van kracht sinds 24 november 2003. De juridische teksten kunnen geraadpleegd worden op www.ciwvlaanderen.be.

Het hoofddoel van de Europese richtlijn is het bereiken van een goede toestand van het watersysteem in alle stroomgebieden. Het decreet Integraal Waterbeleid vertaalt de Kaderrichtlijn Water naar Vlaamse wetgeving.

De Kaderrichtlijn en het decreet hechten veel belang aan inspraak en publieke participatie.

2.2 Organisatorische context

De commissie die verantwoordelijk is voor het ontwerp van stroomgebiedbeheerplan en de organisatie van het openbaar onderzoek is de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW). Deze commissie is een samenwerking van de verschillende waterbeheerders in Vlaanderen op de verschillende beleidsniveaus en de verschillende beleidsdomeinen die met waterbeleid te maken hebben.

Meer informatie over de CIW en over de organisatie van het integraal waterbeleid in Vlaanderen vindt u op www.ciwvlaanderen.be.

2.3 Relatie met de bekkenbeheerplannen

De stroomgebieden van Schelde en Maas worden in Vlaanderen verder opgedeeld in 11 bekkens en een 100-tal deelbekkens. Voor elk bekken is een bekkenbeheerplan opgemaakt. In de periode augustus – september 2007 keurden de verschillende bekkenbesturen de eerste bekkenbeheerplannen (2008 – 2013) goed.

De samenhang en de afstemming tussen de waterbeheerplannen op de verschillende niveaus is cruciaal. De bekkenbeheerplannen vormen de bouwstenen voor de stroomgebiedbeheerplannen. De acties en maatregelen van de bekkenbeheerplannen werden vertaald naar basismaatregelen voor het maatregelenprogramma.

De stroomgebiedbeheerplannen zullen op hun beurt richtinggevend zijn voor de volgende generatie bekkenbeheerplannen. Meer bepaald zullen aanvullende maatregelen uit de stroomgebiedbeheerplannen doorvertaald worden naar concrete acties in de volgende generatie bekkenbeheerplannen.

De bekkenbeheerplannen zullen na vaststelling door de Vlaamse Regering geraadpleegd kunnen worden op www.bekkenwerking.be.

2.4 Relatie met overkoepelende stroomgebiedbeheerplannen

Europa vraagt dat binnen internationale stroomgebieden coördinatie plaatsvindt bij de opmaak van het stroomgebiedbeheerplan en het maatregelenprogramma.

De lidstaten en gewesten binnen het internationale stroomgebieden van de Schelde en van de Maas hebben er voor gekozen om voor het eigen, nationale deel van het internationale stroomgebied een stroomgebiedbeheerplan op te stellen en dit nationale plan af te stemmen met de andere lidstaten.

Daarnaast hebben de lidstaten en gewesten binnen de Internationale Scheldec commissie (ISC, www.isc-cie.com) en de Internationale Maascommissie (IMC, www.meuse-maas.be) een gezamenlijk overkoepelend plan gemaakt dat aan het eigen stroomgebiedbeheerplan toegevoegd kan worden. Hierin worden de coördinatieacties op het niveau van de internationale stroomgebieden toegelicht.

De overkoepelende stroomgebiedbeheerplannen kunt u raadplegen via www.volvanwater.be.

2.5 Welke watersystemen komen in het stroomgebiedbeheerplan aan bod?

Voor oppervlaktewater ligt de focus in het stroomgebiedbeheerplan op de grotere systemen, in hoofdzaak de bevaarbare waterlopen en de onbevaarbare waterlopen van eerste categorie. In de bekkenbeheerplannen komen dezelfde watersystemen op bekkenniveau aan bod. In de deelbekkenbeheerplannen staan de kleinere watersystemen centraal, in het bijzonder de onbevaarbare waterlopen van tweede en derde categorie.

Voor grondwater ligt de focus op het volledige systeem vanwege het grotere schaalniveau en het driedimensionale karakter van de grondwaterlichamen.

2.6 Milieubeoordeling voor de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen

Het decreet Integraal Waterbeleid bepaalt dat de stroomgebiedbeheerplannen zo moeten opgesteld zijn, en dat de besluitvormingsprocedures zodanig dienen te verlopen, dat de plannen voldoen aan de essentiële kenmerken van de milieu-effect-rapportage.

In overeenstemming met de bepalingen van het decreet IWB gebeurt de milieubeoordeling van de stroomgebiedbeheerplannen volgens het integratiespoor. Dit betekent dat de informatie voor de milieubeoordeling in het stroomgebiedbeheerplan zelf is opgenomen.

De algemene conclusies van de milieubeoordeling zijn opgenomen in hoofdstuk 6 van het maatregelenprogramma en hoofdstuk 7.4 van de stroomgebiedbeheerplannen. De integrale milieubeoordeling is opgenomen als bijlage 3 van het maatregelenprogramma. De milieubeoordeling van de individuele maatregelen is opgenomen in de maatregelenformulieren die te raadplegen zijn via www.volvanwater.be.

Als eerste stap van het milieubeoordelingsproces werd een startnota opgemaakt. Deze nota beschrijft de reikwijdte, de detailleringsgraad en de werkwijze voor de milieubeoordeling van de stroomgebiedbeheerplannen. De startnota werd aan een aantal instanties ter advisering voorgelegd. Op basis van de ontvangen adviezen formuleerde de dienst Mer zijn aanbevelingen voor de uitwerking van de milieubeoordeling. De startnota en de aanbevelingen van de dienst Mer zijn te raadplegen via www.ciwvlaanderen.be.

DEEL 2: Leeswijzer bij de stroomgebiedbeheerplannen

In dit deel wordt per hoofdstuk aangegeven waarover het hoofdstuk gaat en hoe het is opgebouwd. Waar zinvol wordt kort ingegaan op de relevantie van het hoofdstuk voor het volledige plan. De nummering in deze handleiding komt overeen met de nummering in de plannen zelf.

Elk hoofdstuk eindigt met een kadertekst waarin u informatie vindt over concrete inspraakmogelijkheden met betrekking tot het hoofdstuk. Dit gebeurt aan de hand van inspraakvragen. Een overzicht van alle inspraakvragen vindt u achteraan in de handleiding. Via het inspraakformulier op www.volvanwater.be kunt u ook digitaal uw reactie op de inspraakvragen indienen.

1 Algemene gegevens

Hoofdstuk 1 bestaat uit een situering van het juridische en organisatorische kader voor het integraal waterbeleid in Vlaanderen en uit een korte beschrijving van het stroomgebieddistrict. In dit hoofdstuk wordt ook ingegaan op de verschillende fasen van het opmaakproces van dit plan.

Naast deze inleidende informatie geeft dit eerste hoofdstuk ook een overzicht van de beleidsvoornemens van de waterbeheerders.

1.1 Inleidende informatie

1.1.1 Juridisch en organisatorisch kader

Dit tekstdeel gaat in op de Europese en Vlaamse wetgeving die op de stroomgebiedbeheerplannen van toepassing zijn en op het organisatorisch kader waarbinnen de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen tot stand kwamen.

1.1.2 Algemene beschrijving van het stroomgebieddistrict

Deze paragraaf geeft een zeer beknopte algemene beschrijving van het stroomgebieddistrict. Een uitgebreide beschrijving van het stroomgebieddistrict is te raadplegen via <http://www.ciwvlaanderen.be/stroomgebieddistricten/vlaams/analyses>.

1.1.3 Fasen van het planningsproces, starten vanuit de waterbeheerkwesties

In deze paragraaf worden de verschillende fasen van het planningsproces voor de opmaak van het stroomgebiedbeheerplan kort beschreven.

Een van die fasen is het openbaar onderzoek over het tijdschema en werkprogramma voor het opstellen van de stroomgebiedbeheerplannen en over de waterbeheerkwesties (2006 – 2007).

Na het openbaar onderzoek is een evaluatiedocument opgesteld met een overzicht van de ontvangen reacties, de krachtlijnen ervan en van de manier waarop rekening kan gehouden worden met deze reacties bij de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen en maatregelenprogramma's.

In een bijlage van het plan is een samenvatting van de evaluatie van dit openbaar onderzoek opgenomen. Het volledige evaluatiedocument kunt u raadplegen via http://www.volvanwater.be/waterbeheerkwesties/Waterbeheerkwesties_Evaluatie.pdf

1.1.4 Focus van het plan

In deze paragraaf wordt het openbaar onderzoek geschetst en wordt aangegeven bij welke onderdelen effectief inspraakmogelijkheden zijn. Deze informatie is ook in de inleiding van deze handleiding opgenomen.

1.2 Beleidsvoornemens

Het eerste hoofdstuk van de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen sluit af met een overzicht van de beleidsvoornemens van de waterbeheerders.

Met betrekking tot informatie uit dit eerste hoofdstuk zijn we voornamelijk geïnteresseerd in uw reactie op onderstaande vraag:

1.1 Aan welke aspecten van het waterbeleid hebben de waterbeheerders onvoldoende aandacht besteed in hun beleidsvoornemens?

2 Analyses en beoordelingen

Hoofdstuk 2 geeft een geactualiseerde samenvatting van de analyses die uitgevoerd werden in maart 2005 ter voorbereiding van het stroomgebiedbeheerplan: de karakterisering van grond- en oppervlaktewater, een druk- en impactanalyse en een economische analyse. Deze analyses inventariseren de bestaande toestand van het stroomgebied.

2.1 Algemene beschrijving van de sectoren

Dit tekstdeel geeft een beschrijving van de sectoren huishoudens, bedrijven (opgesplitst in industrie en handel en diensten), landbouw, transport en toerisme & recreatie. U vindt er informatie over de aanwezigheid van de sector in het stroomgebieddistrict, de economische waarde van de sector en het watergebruik door de sector.

2.2 Karakterisering

2.2.1 Karakterisering oppervlaktewater stroomgebieddistrict

In uitvoering van de kaderrichtlijn Water werd alle oppervlaktewater in Vlaanderen ingedeeld in oppervlaktewaterlichamen van een bepaalde categorie, een bepaald type en met een bepaalde status. De milieudoelstellingen waaraan een waterlichaam moet voldoen, zijn afhankelijk van deze indeling. In dit deel wordt de manier waarop het oppervlaktewater in Vlaanderen werd ingedeeld, toegelicht.

2.2.2 Karakterisering grondwater

Dit tekstdeel is louter beschrijvend en gaat in op de indeling van het Vlaamse grondwater in zes grondwatersystemen en verder in grondwaterlichamen. Het geeft ook een overzicht van de karakteristieken van de grondwaterlichamen.

2.3 Druk en impact analyse

2.3.1 Druk en impact analyse oppervlaktewater

Dit tekstdeel is louter beschrijvend. Het brengt de voornaamste belastingen en effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het oppervlaktewater in beeld. Deze zijn:

- de verontreiniging vanuit puntbronnen en diffuse bronnen (door zuurstofbindende stoffen, nutriënten en gevaarlijke stoffen);
- hydromorfologische wijzigingen (in de structuur van de waterloop, door ophoping van bagger- en ruimingsspecie);
- druk op de waterkwantiteit (met inbegrip van wateronttrekkingen).

2.3.2 Druk en impact analyse grondwater

Dit tekstdeel is louter beschrijvend. Het brengt de voornaamste belastingen en effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het grondwater in beeld. Deze zijn:

- voor de kwantiteit van het grondwater: de onttrekking van grondwater;
- voor de kwaliteit van het grondwater: het landgebruik en hiermee samenhangend de verontreiniging uit puntbronnen en diffuse bronnen.

2.4 Economische analyse van het watergebruik

In dit tekstdeel wordt aan de hand van een economische analyse van het watergebruik in Vlaanderen inzicht verkregen in de kostprijs van water en in wie wat betaalt. Deze informatie is nodig om rekening te kunnen houden met het beginsel van de terugwinning van kosten van waterdiensten. Een beginsel dat door de kaderrichtlijn Water en het decreet Integraal Waterbeleid wordt opgelegd en gebaseerd is op het principe 'de vervuiler/gebruiker betaalt'.

Het tekstdeel is als volgt opgebouwd:

In een eerste onderdeel worden de waterdiensten in Vlaanderen afgebakend, nl. de (drink-) waterproductie enerzijds en de inzameling en zuivering van afvalwater anderzijds. Een tweede onderdeel beschrijft de manier waarop de watersector in Vlaanderen georganiseerd is. Vervolgens wordt nagegaan op welke manier een bepaalde waterdienst gefinancierd wordt, welke de kosten zijn en in welke mate de kost gedragen wordt door de gebruiker van de waterdienst. Deze analyse gebeurt per waterdienst.

Bij elke waterdienst worden de aandachtspunten geformuleerd om te kunnen komen tot een correctere toewijzing van het kostenaandeel van een gebruikersgroep.

De meeste informatie uit dit tweede hoofdstuk is louter beschrijvend en gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en/of op voorgeschreven methodieken uit de kaderrichtlijn Water en de bijhorende richtsnoeren.

Met betrekking tot de informatie uit dit tweede hoofdstuk zijn we voornamelijk geïnteresseerd in uw reactie op onderstaande vragen.

2.1 Welke oppervlaktewaterlichamen moeten volgens u bijkomend aangeduid worden als sterk veranderd waterlichaam en/of welke zijn volgens u verkeerdelijk aangeduid als sterk veranderd waterlichaam? Op basis van welke criteria bent u die mening toegeedaan?

2.2 Niet alle drukken op het grond- en oppervlaktewatersysteem zijn al even goed in kaart gebracht. Welke drukken moeten volgens u met voorrang onderzocht worden?

2.3 Welke aandachtspunten die geformuleerd werden m.b.t. de kostenterugwinning vindt u belangrijk? Welke vindt u minder belangrijk? Werden er in dit verband nog aandachtspunten over het hoofd gezien?

3 Gegevens met betrekking tot beschermde gebieden

Hoofdstuk 3 beschrijft het register van de beschermde gebieden zoals voorgeschreven in artikel 71 van het decreet Integraal Waterbeleid. Het gaat telkens over gebieden die om een of andere reden extra afhankelijk zijn van een goede toestand van het water. Deze gebieden zijn vastgelegd in het kader van specifieke regelgeving. Voor deze gebieden kunnen strengere milieudoelstellingen of strengere termijnen gelden.

Het register van de beschermde gebieden bevat volgende gebieden:

- De oppervlaktewater- en grondwaterlichamen voor de onttrekking van water bestemd voor menselijke consumptie.
- Gebieden die voor de bescherming van economisch betekenisvolle in het water levende planten- en diersoorten zijn aangewezen.
- Oppervlaktewaterlichamen met als bestemming recreatiewater of zwemwater.
- De nutriëntengevoelige gebieden.
- Gebieden voor de bescherming van habitats of soorten, waarbij het behoud of de verbetering van de watertoestand een belangrijke factor is voor de bescherming ervan.

De gebieden opgenomen in het register van de beschermde gebieden, zijn allemaal vastgelegd in het kader van specifieke regelgeving. De overzichtslijst en de kaarten van de beschermde gebieden in het ontwerp stroomgebiedbeheerplan vormen dan ook niet het voorwerp van dit openbaar onderzoek.

4 Milieudoelstellingen en afwijkingen

Hoofdstuk 4 geeft in een eerste deel een overzicht van de milieudoelstellingen voor de verschillende types van waterlichamen die moeten gehaald worden om de voorgeschreven goede toestand te bereiken. In een tweede deel wordt ingegaan op de omstandigheden waarin van deze milieudoelstellingen afgeweken kan worden.

4.1 Milieudoelstellingen

De centrale doelstelling van de kaderrichtlijn Water en het decreet Integraal Waterbeleid is het bereiken van de goede toestand van de watersystemen tegen eind 2015.

Zoals in vorige hoofdstukken aan bod kwam, werd het watersysteem in Vlaanderen ingedeeld in waterlichamen waarop (specifieke) milieudoelstellingen voor het bereiken van de goede toestand van toepassing zijn.

In dit deel vindt u een overzicht van de ontwerpnormen die de milieudoelstellingen vormen en van de klassengrenzen voor de indeling in toestandsklassen voor de verschillende soorten waterlichamen. Het is als volgt ingedeeld:

- Oppervlaktewaterkwaliteit voor natuurlijke oppervlaktewatersystemen (fysisch-chemische en biologische parameters; gevaarlijke stoffen)
- Oppervlaktewaterkwaliteit voor sterk veranderde en kunstmatige oppervlaktewatersystemen (fysisch-chemische en biologische parameters)
- Grondwaterkwaliteit (grondwaterkwaliteitsnormen; achtergrondniveaus; drempelwaarden) en grondwaterkwantiteit
- Waterbodemkwaliteit
- Oppervlaktewaterkwantiteit
- Doelstellingen voor beschermde gebieden oppervlaktewater
- Doelstellingen voor beschermde gebieden grondwater

Meer gedetailleerde informatie over de (ontwerp)milieudoelstellingen die van toepassing zijn per waterlichaam, is beschikbaar op www.volvanwater.be.

4.2 Afwijkingen

Dit tekstgedeelte beschrijft de methodiek op basis waarvan afwijkingen mogelijk zijn. Hierbij worden de omstandigheden geschetst waarin welbepaalde afwijkingen van de in vorig deel beschreven milieudoelstellingen toegelaten zijn en wordt gemotiveerd waarom in het eerste ontwerp stroomgebiedbeheerplan enkel gebruik gemaakt wordt van de afwijkingsmogelijkheid 'termijnverlenging'. Verder wordt beschreven hoe een termijnverlenging voor het behalen van de milieudoelstellingen in een bepaald waterlichaam onderbouwd moet worden. Er wordt nog niet ingegaan op de voorgestelde afwijkingen op waterlichaamniveau. Deze komen in hoofdstuk 8 aan bod.

Het ontwerp stroomgebiedbeheerplan bevat als bijlage een overzicht met voor ieder waterlichaam relevante informatie over de doelstellingen, de status en de voorgestelde afwijkingen. Meer gedetailleerde informatie per waterlichaam is beschikbaar op www.volvanwater.be.

De milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater, de milieukwaliteitsnormen voor waterbodems en de milieukwaliteits- en kwantiteitsnormen voor grondwater worden in uitvoering van artikel 51 van het decreet Integraal Waterbeleid vastgelegd in overeenstemming met de procedure van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM).

Het openbaar onderzoek en de advisering van MINA-raad en SERV gebeurt eveneens via de procedure voorzien in het DABM.

Met betrekking tot de informatie uit dit hoofdstuk zijn we voornamelijk geïnteresseerd in uw reactie op onderstaande vragen.

4.1 Hebt u opmerkingen bij de methodiek voor het aanduiden van het goed ecologisch potentieel of de resultaten ervan in de tabellen in bijlage 3?

4.2 Voor de beschermde gebieden grondwater en oppervlaktewater worden specifieke doelstellingen naar voor geschoven. Hebt u hier opmerkingen bij?

4.3 Zijn er bijkomende argumenten die volgens u voldoende zwaarwichtig zijn om afwijkingen toe te staan? Vindt u de aangehaalde argumenten voldoende zwaarwichtig om afwijkingen toe te staan?

4.4 In welke mate weerspiegelen de gehanteerde criteria om de disproportionaliteit voor de doelgroepen industrie, landbouw, huishoudens en overheid in te schatten, de financiële draagkracht van deze doelgroepen?

5 Gegevens met betrekking tot monitoring

Op 14 september 2007 stelde de Vlaamse Regering de monitoringprogramma's voor de watertoestand in uitvoering van de kaderrichtlijn Water vast.

Hoofdstuk 5 beschrijft de manier waarop de toestand van het water in Vlaanderen gemonitord wordt en geeft een overzicht van de huidige toestand op basis van recente meetresultaten voor elk van de meetnetten.

De beschrijving van de monitoring van de 'watertoestand' in Vlaanderen is als volgt ingedeeld:

- Monitoring chemie en ecologie in oppervlaktewater
- Monitoring kwantiteit in oppervlaktewater
- Monitoring chemie en kwantiteit grondwater
- Monitoring in beschermde gebieden oppervlaktewater
- Monitoring in beschermde gebieden grondwater
- Monitoring van sediment en erosie
- Monitoring van waterbodems

De meetresultaten worden gevisualiseerd in de kaartenatlassen. Meer gedetailleerde informatie per waterlichaam is beschikbaar op www.volvanwater.be.

Met betrekking tot de monitoringgegevens zijn we voornamelijk geïnteresseerd in uw reactie op onderstaande vraag.

5.1 Verrassen de meetresultaten u? Stemmen deze overeen met het beeld dat u had van onze watersystemen? Of dacht u dat onze watersystemen er beter/slechter aan toe waren?

6 Aanduiden van functies

Hoofdstuk 6 beschrijft de toekenning van functies aan oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, andere dan deze die betrekking hebben op de beschermde gebieden.

Het eerste deel licht de functietoekenning van de oppervlaktewaterlichamen toe. In dit stroomgebiedbeheerplan zijn geen bijkomende functies voor oppervlaktewater opgenomen. De opgenomen functies werden eerder vastgesteld in de bekkenbeheerplannen. Ook werden er op stroomgebiedniveau geen bijkomende overstromingsgebieden of oeverzones afgebakend.

Het tweede deel beschrijft de functietoekenning van de grondwaterlichamen. Na enkele algemene beschouwingen wordt per functiegroep ingegaan op de functietoekenningen per grondwaterlichaam. Ook op het primieren van functies in crisissituaties en de functietoekenning van grondwaterlichamen op kaart, wordt kort ingegaan.

Met betrekking tot de aanduiding van de functies zijn we voornamelijk geïnteresseerd in uw reactie op onderstaande vraag.

6.1 Welke functies voor grondwaterlichamen vindt u belangrijk en welke minder belangrijk? Aan welke functies voor grondwaterlichamen werd er (on)voldoende aandacht besteed?

7 Samenvatting van het maatregelenprogramma

In hoofdstuk 7 komen de maatregelen aan bod die moeten leiden tot de goede toestand van het watersysteem van het stroomgebied. In het stroomgebiedbeheerplan zelf is enkel een samenvatting van het maatregelenprogramma opgenomen. Een uitgebreide beschrijving van de maatregelen en de gebruikte methodiek is opgenomen in het maatregelenprogramma voor Vlaanderen. Er zijn ook maatregelenfiches die per maatregelengroep te raadplegen zijn op www.volvanwater.be.

Naast de maatregelen zelf die in het derde deel van dit hoofdstuk aan bod komen, wordt kort ingegaan op de uitgangspunten en de werkwijze bij het opstellen van de maatregelen, op enkele algemene aspecten van Vlaams beleid, op de milieubeoordeling en de disproportionaliteitsanalyse en op het scenario 'goede toestand gefaseerd' en het globale kostenplaatje. De conclusies van het maatregelenprogramma en de doorvertaling op waterlichaamniveau van de afwijkingen worden in hoofdstuk 8 beschreven.

7.1 Uitgangspunten en methodiek bij de prioritering en selectie van maatregelen

Dit tekstdeel beschrijft de werkwijze die gevolgd werd om tot de voorgestelde maatregelen te komen. Achtereenvolgens komen aan bod: de wijze waarop het integraal waterbeleid in Vlaanderen georganiseerd is, de indeling van de maatregelen in groepen, en het onderscheid tussen basismaatregelen en aanvullende maatregelen.

Ook de gehanteerde scenario's worden in dit deel toegelicht, met name:

Basisscenario: Enkel de basismaatregelen, dit zijn de maatregelen van het lopende beleid en de maatregelen die gepland zijn in de bekkenbeheerplannen worden geanalyseerd.

Scenario 'goede toestand 2015': Alle geïnventariseerde aanvullende maatregelen die er toe bijdragen dat de goede toestand in 2015 kan bereikt worden, worden meegenomen in de analyse.

Scenario 'goede toestand gefaseerd': Enkel de maatregelen die de hoogste milieuwinst tegen de laagste kostprijs opleveren, worden geselecteerd. Ook de haalbaarheid om de maatregelen op het terrein uit te voeren, wordt in beschouwing genomen. Via dit tussenliggend scenario moet de goede toestand ten laatste in 2027, of van zodra de natuurlijke omstandigheden het toelaten, bereikt worden.

Er wordt in dit hoofdstuk ook ingegaan op de kosteneffectiviteitsanalyse - het belangrijkste criterium bij de selectie en de prioritering van de maatregelen - en op enkele andere selectiecriteria.

7.2 Algemene aspecten van Vlaams beleid

Ook dit tekstdeel is louter beschrijvend. Het gaat in op de handhaving- en reguleringskosten die voor de voorgestelde maatregelen relevant zijn.

7.3 Voorstel van maatregelenpakket per groep

In dit deel zijn de maatregelen, zoals ze gedetailleerd voorgesteld worden in het maatregelenprogramma voor Vlaanderen, samengevat weergegeven. Het voorstel van maatregelenpakket dat moet leiden tot een betere toestand van het watersysteem van de stroomgebieden, vormt de kern van het stroomgebiedbeheerplan.

De maatregelen zijn ingedeeld in groepen waarvoor telkens een pakket van maatregelen voorgesteld wordt. Er wordt per groep een onderscheid gemaakt tussen de basismaatregelen en de aanvullende maatregelen. Telkens wordt per maatregelengroep ook een inschatting van de kostprijs gemaakt. De verschillende maatregelengroepen zijn:

- Europese wetgeving
- Kostenterugwinningsbeginsel en vervuiler-betaalt-beginsel
- Duurzaam watergebruik
- Beschermd en waterrijke gebieden (grondwater en oppervlaktewater)
- Kwantiteit (grondwater en oppervlaktewater)
- Overstromingen
- Verontreiniging (grondwater en oppervlaktewater)
- Hydromorfologie
- Waterbodem
- Andere maatregelen

7.4 Algemene conclusies in verband met de MER-analyse

In dit deel wordt kort ingegaan op de conclusies van de milieubeoordeling van het stroomgebiedbeheerplan.

7.5 Algemene conclusies in verband met de disproportionaliteitsanalyse

In dit deel worden de kosten van het maatregelenprogramma geanalyseerd in relatie tot de baten die verbonden zijn aan het bereiken van de goede toestand en in relatie tot de financiële impact ervan op de doelgroepen huishoudens, industrie, landbouw en overheid. Dit laatste gebeurt aan de hand van indicatoren zoals het aandeel van de kosten in de toegevoegde waarde, de waterfactuur, het inkomen, enz.

Beide aspecten (kosten-baten analyse en evaluatie van de financiële impact) worden samen de disproportionaliteitsanalyse genoemd. De disproportionaliteitsanalyse bestaat er dus in te evalueren of de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van het maatregelenprogramma al dan niet als onevenredig hoog beschouwd kunnen worden. Als vastgesteld wordt dat de kosten onevenredig hoog zijn, dan kan dit een argument zijn om de termijn waarbinnen de maatregelen uitgevoerd moeten worden te verlengen.

Met betrekking tot de informatie uit dit zevende hoofdstuk en uit het uitgebreide maatregelenprogramma zijn we voornamelijk geïnteresseerd in uw reactie op onderstaande vragen:

7.1 Aan welke maatregelgroep(en) hecht u het meeste belang in relatie tot het realiseren van de milieudoelstellingen? En waarom?

7.2 Welke maatregel(en) kan/kunnen nog een substantiële bijdrage leveren aan het behalen van de milieudoelstellingen en moeten volgens u mee in overweging genomen worden als potentiële aanvullende maatregel(en)? Ontbreken er maatregelen die volgens u op korte termijn uitvoerbaar zijn?

7.3 Is er in het maatregelenprogramma voldoende rekening gehouden met het beginsel 'de vervuiler betaalt'? Zo niet, welke groep(en) van vervuilers wordt/worden volgens u onvoldoende geresponsabiliseerd?

7.4 Zijn er in het eerste stroomgebiedbeheerplan aanvullende maatregelen geformuleerd waarvan u denkt dat die op korte termijn in praktijk niet uitvoerbaar zijn? Zo ja, welke en waarom?

7.5 Welke instrumenten (regelgeving, fiscale instrumenten, milieu-overeenkomsten, gedragscodes, sensibilisering, subsidiëring ...) moeten bij voorkeur ingezet worden om de voorgestelde maatregelen in de praktijk te implementeren? Licht uw voorkeur toe.

7.6 In welke mate geeft het maatregelenprogramma een realistisch beeld van de kosten en de effecten van de opgenomen maatregelen?

7.7 Is het scenario 'goede toestand gefaseerd' voldoende ambitieus ingevuld in functie van de te realiseren milieudoelstellingen en waarom (niet)?

7.8 In welke mate is het voorgestelde maatregelenprogramma budgettair uitvoerbaar voor de betrokken doelgroepen? Hoe kan in dit kader rekening gehouden worden met de specifieke noden van de doelgroepen?

7.9 Vindt u het uitvoeren van een kosten-baten analyse een nuttige oefening in het kader van de samenstelling van het maatregelenprogramma? Welke batencategorieën vindt u belangrijk en welke minder belangrijk? Aan welke batencategorieën werd er (on)voldoende aandacht besteed?

7.10 Sommige maatregelen (zoals inrichtingsmaatregelen) moeten nog doorvertaald worden in concrete acties op het terrein. Deze zullen onderwerp zijn van aanvullende plannen en programma's (vb. bekkenbeheerplannen). Waar moeten deze plannen zeker rekening mee houden?

7.11 Het decreet Integraal Waterbeleid legt de groepen van maatregelen vast. Er is maximaal geprobeerd de onderlinge afstemming van de maatregelen uit de verschillende groepen te bewerkstelligen. In welke mate komt deze afstemming voldoende of onvoldoende naar voor in de plannen?

8 Conclusies/samenvatting inzake maatregelen en afwijkingen

In dit achtste en laatste hoofdstuk van het stroomgebiedbeheerplan worden enkele beslissingen die te maken hebben met het al dan niet halen van de milieudoelstelling per oppervlakte- en grondwaterlichaam, toegelicht. Het gaat hier meer bepaald over het afwijken van de voorgeschreven milieudoelstellingen waarvan de methodiek beschreven werd in deel 4.2.

Daarnaast wordt ook ingegaan op enkele beslissingen met betrekking tot het ambitieniveau van het maatregelenprogramma die de in de eerste planningscyclus (2009 – 2015) uitgevoerd moeten worden. Tot slot wordt kort vooruitgeblikt op het volgende stroomgebiedbeheerplan.

8.1 Afwijkingen op waterlichaamniveau

Zoals in deel 4.2 gemotiveerd, wordt in dit stroomgebiedbeheerplan enkel van de afwijkingmogelijkheid termijnverlenging gebruik gemaakt. In dit deel wordt de termijnverlenging voor de oppervlaktewaterlichamen verantwoord op basis van het argument 'technische haalbaarheid' en wordt de termijnverlenging voor de grondwaterlichamen verantwoord op basis van het argument 'natuurlijke omstandigheden'.

8.2 Maatregelenprogramma

In dit deel wordt verantwoord waarom gekozen wordt voor de uitvoering van een maatregelenprogramma in overeenstemming met het scenario 'goede toestand gefaseerd'. Met dit maatregelenpakket zal weliswaar de goede toestand nog niet bereikt worden in 2015, maar wordt wel al een belangrijke stap in de goede richting gezet, terwijl tezelfdertijd de financiële impact ervan voor de meeste doelgroepen als aanvaardbaar wordt beschouwd.

8.3 Vooruitblik volgend stroomgebiedbeheerplan

In dit deel wordt kort ingegaan op de mogelijkheid om in een volgend stroomgebiedbeheerplan naast 'termijnverlenging' ook van andere afwijkingmogelijkheden gebruik te maken, met name: minder strenge milieudoelstellingen, tijdelijke achteruitgang, nieuwe veranderingen en nieuwe duurzame activiteiten van menselijke ontwikkeling.

Met betrekking tot de informatie uit dit laatste hoofdstuk zijn we voornamelijk geïnteresseerd in uw reactie op onderstaande vraag:

8.1 Vindt u het terecht dat voor alle oppervlaktewaterlichamen en voor het merendeel van de grondwaterlichamen een termijnverlenging wordt voorgesteld? Zijn er waterlichamen waarvan u denkt dat het toch mogelijk moet zijn de goede toestand te halen tegen 2015?

Bijlage 1 'Overige gegevens' bevat:

- een register van andere plannen en programma's die betrekking hebben op sectoren, aangelegenheden of watertypen, zoals de waterbeleidsnota, de bekkenbeheerplannen, het milieubeleidsplan, enz.;
- een samenvatting van de genomen maatregelen rond voorlichting en raadpleging van het publiek;
- de contactgegevens van CIW als bevoegde autoriteit voor de implementatie van de kaderrichtlijn Water in Vlaanderen;
- de contactgegevens en de procedure wanneer u meer informatie wenst.

Bijlage 2 geeft aan dat er in het kader van dit ontwerp stroomgebiedbeheerplan geen gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg moeten worden opgemaakt of gewijzigd.

Bijlage 3 bevat specifieke informatie per oppervlaktewaterlichaam, met name:

- De karakterisering van de oppervlaktewaterlichamen. Dit is de indeling in categorie (*rivier, overgangswater of meer*), in onderliggend type en in status (*natuurlijk, sterk veranderd of kunstmatig*).
- Voor de sterk veranderde en kunstmatige oppervlaktewaterlichamen: het goed ecologisch potentieel voor de fysisch-chemische parameters en voor de biologische kwaliteitselementen.
- Voor een aantal oppervlaktewaterlichamen in beschermde gebieden: strengere milieudoelstellingen voor een aantal fysisch-chemische parameters.
- Een overzicht van de oppervlaktewaterlichamen waarvoor termijnverlening wordt aangevraagd op basis van het argument 'technische haalbaarheid'.
- Een overzicht van de grondwaterlichamen waarvoor termijnverlening wordt aangevraagd op basis van het argument 'natuurlijke omstandigheden'.

Bijlage 4 bevat een niet-technische samenvatting van het stroomgebiedbeheerplan.

Inspraakvragen over de hoofdstukken heen

- 1) *Het thema klimaatverandering is in het plan geïntegreerd doorheen de verschillende hoofdstukken. Is dit voldoende duidelijk? Zijn alle aspecten van de klimaatverandering voldoende belicht? Indien niet, welke verbetering is mogelijk?*
- 2) *In welke mate zijn de achtergronddocumenten, maatregelenfiches en geoloket een hulp bij het lezen, begrijpen en beoordelen van de plannen?*

Slotvraag

- 3) *Hebt u nog aanvullende vragen/opmerkingen bij het stroomgebiedbeheerplan of maatregelenprogramma?*

Bijlage 1: Gemeenten per stroomgebied

Gemeenten die enkel in het stroomgebied van de Schelde liggen:

Aalst, Aalter, Aarschot, Aartselaar, Affligem, Alken, Alveringem, Antwerpen, Anzegem, Ardooi, Asse, Assenede, Avelgem, Balen, Beernem, Beersel, Begijnendijk, Bekkevoort, Beringen, Berlaar, Berlare, Bertem, Bever, Beveren, Bierbeek, Blankenberge, Boechout, Bonheiden, Boom, Boortmeerbeek, Borloon, Bornem, Borsbeek, Boutersem, Brakel, Brasschaat, Bredene, Brugge, Buggenhout, Damme, De Haan, De Panne, De Pinte, Deerlijk, Deinze, Denderleeuw, Dendermonde, Dentergem, Dessel, Destelbergen, Diepenbeek, Diest, Diksmuide, Dilbeek, Drogenbos, Duffel, Edegem, Eeklo, Erpe-Mere, Evergem, Galmaarden, Gavere, Geel, Geetbets, Gent, Geraardsbergen, Gistel, Glabbeek, Gooik, Grimbergen, Grobbendonk, Haacht, Haaltert, Halen, Halle, Ham, Hamme, Harelbeke, Hasselt, Heist-Op-Den-Berg, Hemiksem, Herent, Herentals, Herenthout, Herk-De-Stad, Herne, Herselt, Herzele, Heusden-Zolder, Heuvelland, Hoegaarden, Hoeilaart, Hoeselt, Holsbeek, Hooglede, Horebeke, Houthulst, Hove, Huldenberg, Hulshout, Ichtegem, Ieper, Ingelmunster, Izegem, Jabbeke, Kampenhout, Kapellen, Kapelle-op-den-Bos, Kaprijke, Kasterlee, Keerbergen, Kluisbergen, Knesselare, Knokke-Heist, Koekelare, Koksijde, Kontich, Kortemark, Kortenen, Kortenberg, Kortesse, Kortrijk, Kraainem, Kruibeke, Kruishoutem, Kuurne, Laakdal, Laarne, Landen, Langemark-Poelkapelle, Lebbeke, Lede, Ledegem, Lendelede, Lennik, Leopoldsburg, Leuven, Lichtervelde, Liedekerke, Lier, Lierde, Lille, Linkebeek, Lint, Linter, Lochristi, Lokeren, Londerzeel, Lo-Reninge, Lovendegem, Lubbeek, Lummen, Maarkedal, Maasmechelen, Machelen, Maldegem, Malle, Mechelen, Meerhout, Meise, Melle, Menen, Merchtem, Merelbeke, Mesen, Meulebeke, Middelkerke, Moerbeke, Mol, Moorslede, Mortsel, Nazareth, Nevele, Niel, Nieuwerkerken, Nieuwpoort, Nijlen, Ninove, Olen, Oostende, Oosterzele, Oostkamp, Oostzebeke, Opwijk, Oudenaarde, Oudenburg, Oud-Heverlee, Oud-Turnhout, Overijse, Pepingen, Pittem, Poperinge, Putte, Puurs, Ranst, Retie, Roeselare, Ronse, Roosdaal, Rotselaar, Ruiselede, Rumst, Schelle, Scherpenheuvel-Zichem, Schilde, Schoten, Sint-, Amands, Sint-Genesius-Rode, Sint-Gillis-Waas, Sint-Katelijne-Waver, Sint-Laureins, Sint-Lievens-Houtem, Sint-Martens-Latem, Sint-Niklaas, Sint-Pieters-Leeuw, Sint-Truiden, Spiere-Helkijn, Stabroek, Staden, Steenokkerzeel, Stekene, Temse, Ternat, Tervuren, Tessenderlo, Tielt, Tielt-Winge, Tienen, Torhout, Tremelo, Veurne, Vilvoorde, Vleteren, Vorselaar, Vosselaar, Waarschoot, Wachtebeke, Waregem, Wellen, Wemmel, Wervik, Westerlo, Wetteren, Wevelgem, Wezembeek-Oppem, Wichelen, Wielsbeke, Wijnegem, Willebroek, Wingene, Wommelgem, Wortegem-Petegem, Zandhoven, Zaventem, Zedelgem, Zele, Zelzate, Zemst, Zingem, Zoersel, Zomergem, Zonhoven, Zonnebeke, Zottegem, Zoutleeuw, Zuienkerke, Zulte, Zwalm, Zwevegem, Zwijndrecht.

Gemeenten die enkel in het stroomgebied van de Maas liggen:

Baarle-Hertog, Bocholt, Bree, Dilsen-Stokkem, Essen, Hamont-Achel, Herstappe, Hoogstraten, Kinrooi, Maaseik, Maasmechelen, Neerpelt, Peer, Voeren.

Gemeenten die in beide stroomgebieden liggen:

Arendonk, As, Beerse, Bilzen, Brecht, Genk, Gingelom, Hechtel-Eksel, Heers, Houthalen-Helchteren, Kalmthout, Lanaken, Lommel, Meeuwen-Gruitrode, Merksplas, Opglabbeek, Overpelt, Ravels, Riemst, Rijkevorsel, Tongeren, Turnhout, Wuustwezel, Zutendaal.

Bijlage 2: Inspraakformulier

INSPRAAKFORMULIER

Openbaar onderzoek stroomgebiedbeheerplannen
16 december 2008 – 15 juni 2009

U wilt uw mening geven. U hebt opmerkingen bij het ontwerp stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde, dat voor de Maas, bij beide ontwerp stroomgebiedbeheerplannen of bij het bijhorende maatregelenprogramma voor Vlaanderen. De Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid stelt het op prijs als u ons uw mening geeft met behulp van dit formulier. Extra formulieren kan u downloaden van de website www.volvanwater.be. Overeenkomstig het decreet Integraal Waterbeleid moet u uw opmerkingen aangetekend of tegen ontvangstbewijs bezorgen aan uw gemeente. Op de website www.volvanwater.be kunt u uw opmerkingen ook digitaal invullen.

1. Verplicht in te vullen:

Naam en voornaam:

Straat:

Postnummer:

Huisnummer / bus:

Gemeente:

Vult u dit inspraakformulier formulier in als

Particulier

Vertegenwoordiger van een organisatie

Vertegenwoordiger van een bedrijf

Naam organisatie:

Naam bedrijf:

2. Niet verplicht in te vullen

U bent niet verplicht op onderstaande vraag te antwoorden. Deze gegevens zijn uitsluitend bestemd om de bekendmaking van dit openbaar onderzoek te evalueren.

Langs welke weg hebt u kennis genomen van dit openbaar onderzoek?

Geschreven pers

Radio

Televisie

Folder

Internet

Andere, nl.:

3. Geef uw opmerkingen

Geef aan op welk(e) document(en) uw opmerking (en) van toepassing zijn (verplicht).

Op het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde

Op het stroomgebiedbeheerplan voor de Maas

Op beide stroomgebiedbeheerplannen

Bijlage 3: Overzicht van de inspraakvragen

1. Algemene Gegevens

- 1.1 Aan welke aspecten van het waterbeleid hebben de waterbeheerders onvoldoende aandacht besteed in hun beleidsvoornemens?

2. Analyses en beoordelingen

- 2.1 Welke oppervlaktewaterlichamen moeten volgens u bijkomend aangeduid worden als sterk veranderd waterlichaam en/of welke zijn volgens u verkeerdelijk aangeduid als sterk veranderd waterlichaam? En op basis van welke criteria bent u die mening toegedaan?
- 2.2 Niet alle drukken op het grond- en oppervlaktewatersysteem zijn al even goed in kaart gebracht. Welke drukken moeten volgens u met voorrang onderzocht worden?
- 2.3 Welke aandachtspunten die geformuleerd werden m.b.t. de kostenterugwinning vindt u belangrijk? Welke vindt u minder belangrijk? Werden er in dit verband nog aandachtspunten over het hoofd gezien?

4. Milieudoelstellingen en afwijkingen

- 4.1 Hebt u opmerkingen bij de methodiek voor het aanduiden van het goed ecologisch potentieel of de resultaten ervan in de tabellen in bijlage 3?
- 4.2 Voor de beschermde gebieden grondwater en oppervlaktewater worden specifieke doelstellingen naar voor geschoven. Hebt u hier opmerkingen bij?
- 4.3 Zijn er bijkomende argumenten die volgens u voldoende zwaarwichtig zijn om afwijkingen toe te staan? Vindt u de aangehaalde argumenten voldoende zwaarwichtig om afwijkingen toe te staan?
- 4.4 In welke mate weerspiegelen de gehanteerde criteria om de disproportionaliteit voor de doelgroepen industrie, landbouw, huishoudens en overheid in te schatten, de financiële draagkracht van deze doelgroepen?

5. Gegevens met betrekking tot monitoring

- 5.1 Verrassen de meetresultaten u? Stemmen deze overeen met het beeld dat u had van onze watersystemen? Of dacht u dat onze watersystemen er beter/slechter aan toe waren?

6. Aanduiden van functies

- 6.1 Welke functies voor grondwaterlichamen vindt u belangrijk en welke minder belangrijk? Aan welke functies voor grondwaterlichamen werd er (on)voldoende aandacht besteed?

7. Samenvatting van het maatregelenprogramma

- 7.1 Aan welke maatregelengroep(en) hecht u het meeste belang in relatie tot het realiseren van de milieudoelstellingen? En waarom?
- 7.2 Welke maatregel(en) kan/kunnen nog een substantiële bijdrage leveren aan het behalen van de milieudoelstellingen en moeten volgens u mee in overweging genomen worden als potentiële aanvullende maatregel(en)? Ontbreken er maatregelen die volgens u op korte termijn uitvoerbaar zijn?

- 7.3 Is er in het maatregelenprogramma voldoende rekening gehouden met het beginsel 'de vervuiler betaalt'? Zo niet, welke groep(en) van vervuilers wordt/worden volgens u onvoldoende geresponsabiliseerd?
- 7.4 Zijn er in het eerste stroomgebiedbeheerplan aanvullende maatregelen geformuleerd waarvan u denkt dat die op korte termijn in de praktijk niet uitvoerbaar zijn? Zo ja, welke en waarom?
- 7.5 Welke instrumenten (regelgeving, fiscale instrumenten, milieu-overeenkomsten, gedragscodes, sensibilisering, subsidiëring ...) moeten bij voorkeur ingezet worden om de voorgestelde maatregelen in de praktijk te implementeren? Licht uw voorkeur toe.
- 7.6 In welke mate geeft het maatregelenprogramma een realistisch beeld van de kosten en de effecten van de opgenomen maatregelen?
- 7.7 Is het scenario 'goede toestand gefaseerd' voldoende ambitieus ingevuld in functie van de te realiseren milieudoelstellingen en waarom (niet)?
- 7.8 In welke mate is het voorgestelde maatregelenprogramma budgettair uitvoerbaar voor de betrokken doelgroepen? Hoe kan in dit kader rekening gehouden worden met de specifieke noden van de doelgroepen?
- 7.9 Vindt u het uitvoeren van een kosten-baten analyse een nuttige oefening in het kader van de samenstelling van het maatregelenprogramma? Welke batencategorieën vindt u belangrijk en welke minder belangrijk? Aan welke batencategorieën werd er (on)voldoende aandacht besteed?
- 7.10 Sommige maatregelen (zoals inrichtingsmaatregelen) moeten nog doorvertaald worden in concrete acties op het terrein. Deze zullen onderwerp zijn van aanvullende plannen en programma's (vb. bekkenbeheerplannen). Waar moeten deze plannen zeker rekening mee houden?
- 7.11 Het decreet IWB legt de groepen van maatregelen vast. Er is maximaal geprobeerd de onderlinge afstemming van de maatregelen uit de verschillende groepen te bewerkstelligen. In welke mate komt deze afstemming voldoende of onvoldoende naar voor in de plannen?

8. Conclusies/ samenvatting inzake maatregelen en afwijkingen

- 8.1 Vindt u het terecht dat voor alle oppervlaktewaterlichamen en voor het merendeel van de grondwaterlichamen een termijnverlenging wordt voorgesteld? Zijn er waterlichamen waarvan u denkt dat het toch mogelijk moet zijn de goede toestand te halen tegen 2015?

Inspraakvragen over de hoofdstukken heen

- 1) Het thema klimaatverandering is in het plan geïntegreerd doorheen de verschillende hoofdstukken. Is dit voldoende duidelijk? Zijn alle aspecten van de klimaatverandering voldoende belicht? Indien niet, welke verbetering is mogelijk?
- 2) In welke mate zijn de achtergronddocumenten, maatregelenfiches en geoloket een hulp bij het lezen, begrijpen en beoordelen van de plannen?

Slotvraag

- 3) Hebt u nog aanvullende vragen/opmerkingen bij het stroomgebiedbeheerplan of maatregelenprogramma?

